

XIII.

**Om Menighedens Ret til at høre den kaldede
Præst inden hans Ordination.**

Ved Holger Fr. Rørdam.

I Danske Lov, 2. Bog, 3. Cap. 1—2 Art. foreskrives følgende om, »hvorledes Præster skal kaldes« :

Naar noget Kald ledigt vorder, da skal Provsten strax sig derhen begive og af Prædikestolen med Meenigheden

giøre flittig Bøn til Gud, at hand Kirken med een god Præst og Tiener vil forsyne.

Derefter kalder den, som Rettighed dertil haver, den Person, som hand agter bequem at være, og lader hannem høre af Meenigheden, som hand er kaldet til, i Provstens Nærværelse, saafremt Tiden og Stædet det i nogen Maade tilstæde. Og hvis Meenigheden da imod hannem noget haver billigen at kunde sige, enten paa hans Liv og Levnet, eller paa hans Gaver, maa de det ved Supplication eller Memorial paa behørige Steder med Superintendentens og Provstens Paaskrift andrage, og deris Bevislighed derpaa tillige lade følge; Og hvis befindis noget Uskikkeligt hannem at være overbevist, da bør hand uden videre Proces ej at nyde Kaldet, men en anden dertil at kaldis; Men haver Meenigheden imod samme Person intet med Billighed at sige, da skal hand begive sig til Superintendenten, som hannem skal overhøre, og hvis hand hannem i Lærdom og Levnet skikkelig finder, da skal hand hannem til Præste-Embedet uden Op- hold indvie med de forordnede Ceremonier.

Af en virkelig Udøvelse af den Meenigheden i dette Lovbud tillagte Ret til at høre den kaldede Præst ere neppe mange Spor os levnede, ligesaa lidt som det er bekjendt, naar man ganske er ophørt med at spørge Meenigheden til Raads. Men at det endnu har været Brug — i det mindste enkelte Steder her i Landet — i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede, fremgaar af følgende Erklæring, vedrørende en Præstekaldelse i Rynkeby og Revninge i Bjerger Herred i Fyn, hvilken gjemmes i Fyns Bispearkiv, Stiftets alm. Breve Nr. 268:

Som Jeg sidstforleden Dom: 4ta Adventus var udj Rynkeby Kirche, og der paa mit Embedis Vegne Altar-Tienisten forrettede, og da Meenigheden efter Guds Tienistis forretning af dend Hæderlige Minist: Candidato Simon Hertel, som samegang prædikede, blef tilspurdt, om de udj noget, enten lif og lefnet eller sin prædichen angaaende, hafde at besvære sig over hannem, hørte Jeg ingen af dem enten udj de øverste eller de nederste Stole udj Kirken at dadle noget

paa hannem, men vare vel fornøiede. Huilchet Jeg sandfærdeligen kand testere.

Mesinge d: 20 Decemb: 1701.

Hans Pedersen

m. m.

Til nærmere Forklaring af dette Vidnesbyrd kan bemærkes, at Simon Samuelsen Hertel, Hører ved Svenborg Skole, den 22de Marts 1699 af Rynkeby Kirkes Patron, Ritmester Erik Lyche til Skovsbo, var kaldet til den gamle Hr. Cornelius Olufsens Successor i Rynkeby og Revninge, og at denne Kaldelse d. 29de Jan. 1701 havde faaet kgl. Stadfæstelse ¹⁾. Men den er først traadt i Kraft, da ovennævnte Hr. Cornelius, der tillige var Provst i Bjerger Hrd., døde henimod Slutningen af Aaret 1701. Ovenstaaende Vidnesbyrd viser, at Simon Hertel, som da endnu var uordineret, 4de Adv. Søndag s. A. prædikede i Rynkeby, medens Præsten i Mesinge, Hr. Hans Pedersen (West), der mulig har været Viceprovst ²⁾, forrettede Altertjenesten, og at Hertel selv æskede Menighedens Erklæring, saavel om sit Liv og Levned som om sin Prædiken. Da ingen havde noget at udsætte paa ham, fik han derom det meddelte Vidnesbyrd at fremvise for Biskoppen, naar han begjærede Ordination af denne.

¹⁾ Se Strøms Oplysn. om Præsterne i Rynkeby i Saml. til Fyens Hist. og Topogr., VI, 13.

²⁾ Han nævnes ikke i Strøms Fortegnelse over Provsterne i Bjerger Hrd. (anf. Skr. VI, 103), men har dog ventelig fungeret som Provst efter Hr. Corn. Olufsens Død og indtil en ny Provst blev valgt. Loven foreskriver jo i alt Fald, at Provsten skulde høre Menighedens Erklæring.